

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ
НАУК РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
Қазақстан Республикасының
педагогикалық университетінің
Абая

THE BULLETIN

THE NATIONAL ACADEMY OF
SCIENCES OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN
Abai Kazakh National Pedagogical
University

PUBLISHED SINCE 1944

5 (399)

SEPTEMBER – OCTOBER 2022

ALMATY, NAS RK

БАС РЕДАКТОР:

ТҮЙМЕБАЕВ Жансейіт Қансейітұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан)

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ:

БИЛЯЛОВ Дархан Нұрланұлы, PhD, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

ҒАЛЫМ ХАТШЫ:

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Абай атындағы ҚазҰПУ Педагогикалық білімді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

САТЫБАЛДЫ Әзімхан Әбілқайырұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Экономика институтының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан), **Н = 4**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, «Киево-Могилян академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, К. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және менеджмент университетінің кәсіптік білім берудің педагогикасы және психологиясы кафедрасының меңгерушісі (Мәскеу, Ресей), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Ләззат Мықтыбекқызы, экономика ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Қуатқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті педагогика кафедрасының меңгерушісі (Қарағанды, Қазақстан), **Н = 3**

БУЛАТБАЕВА Күлжанат Нурымжанқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының бас ғылыми қызметкері (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 2**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ресей білім академиясының академигі, «Білім берудегі стандарттар және мониторинг» журналының бас редакторы (Мәскеу, Ресей), **Н = 2**

ЕСІМЖАНОВА Сайра Рафихевна, экономика ғылымдарының докторы, Халықаралық бизнес университетінің профессоры, (Алматы, Қазақстан), **Н = 3**

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген

№ 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2022
Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТУЙМЕБАЕВ Жансеит Кансеитович, доктор филологических наук, профессор, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального университета им. аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА:

БИЛЯЛОВ Дархан Нурланович, PhD, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального педагогического университета им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

УЧЕНЫЙ СЕКРЕТАРЬ:

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, директор Центра развития педагогического образования КазНПУ им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

САТЫБАЛДИН Азимхан Абылкаирович, доктор экономических наук, профессор, академик НАН РК, директор института Экономики (Алматы, Казахстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан), **Н = 4**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики и психологии профессионального образования Московского государственного университета технологий и управления имени К. Разумовского (Москва, Россия), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Лязгат Мыктыбековна, доктор экономических наук, профессор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Куатовна, доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой педагогики Карагандинского университета имени Е.А.Букетова (Караганда, Казахстан), **Н=3**

БУЛАТБАЕВА Кулжанат Нурымжановна, доктор педагогических наук, профессор, главный научный сотрудник Национальной академии образования имени Ы. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, доктор педагогических наук, профессор, академик Российской академии образования, главный редактор журнала «Стандарты и мониторинг в образовании» (Москва, Россия), **Н=2**

ЕСИМЖАНОВА Сайра Рафихевна, доктор экономических наук, профессор Университета международного бизнеса (Алматы, Казахстан), **Н = 3**

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: ООО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы).
Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № **16895-Ж**, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2022

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

EDITOR IN CHIEF:

TUIMEBAYEV Zhansait Kanseitovich, Doctor of Philology, Professor, Honorary Member of NAS RK, Rector of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan).

DEPUTY CHIEF DIRECTOR:

BILYALOV Darkhan Nurlanovich, Ph.D, Honorary Member of NAS RK, Rector of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

SCIENTIFIC SECRETARY:

ABYLKASSYMOVA Alma Esimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Executive Secretary of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

EDITORIAL BOARD:

SATYBALDIN Azimkhan Abilkairovich, Doctor of Economics, Professor, Academician of NAS RK, Director of the Institute of Economics (Almaty, Kazakhstan), **H = 5**

SAPARBAYEV Abdizhapar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology (Almaty, Kazakhstan) **H = 4**

LUKYANENKO Irina Grigor'evna, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of the National University "Kyiv-Mohyla Academy" (Kiev, Ukraine) **H = 2**

SHISHOV Sergey Evgen'evich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy and Psychology of Professional Education of the Moscow State University of Technology and Management named after K. Razumovsky (Moscow, Russia), **H = 4**

SEMBIEVA Lyazzat Maktybekova, Doctor of Economic Science, Professor of the L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 3**

ABILDINA Saltanat Kuatovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy of Buketov Karaganda University (Karaganda, Kazakhstan), **H = 3**

BULATBAYEVA Kulzhanat Nurymzhanova, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chief Researcher of the National Academy of Education named after Y. Altynsarın (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 2**

RYZHAKOV Mikhail Viktorovich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, academician of the Russian Academy of Education, Editor-in-chief of the journal «Standards and monitoring in education» (Moscow, Russia), **H = 2**

YESSIMZHANOVA Saira Rafikhevna, Doctor of Economics, Professor at the University of International Business (Almaty, Kazakhstan), **H = 3**.

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications

of the Republic of Kazakhstan **No. 16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2022

Address of printing house: ST «Aruna», 75, Muratbayev str, Almaty.

Ж.Б. Кдыралиева^{1,2*}, Г.С. Балтабаева^{1,2}, М.А. Батырбаева³, Н.Р. Суранчиева³

¹Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті;

²Қазақ тілі және әлем тілдері институты;

³Академия гражданской авиации.

E-mail: jandai88@mail.ru

ЖОҒАРҒЫ ОҚУ ОРНЫНДАРЫНДА ЕЖЕЛГІ ӘДЕБИ МҰРАЛАРДЫ ОҚЫТУДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ НЕГІЗДЕРІ

Аннотация. Бұл мақалада білім беру процесінде инновациялық технологияларды пайдалану ежелгі әдеби мұраларды оқытудың нәтижелі құралы ретінде қарастырылады. Ежелгі әдеби мұраларды тануға, адамның таным білігін қалыптастырудағы әсер-ықпалымен белгіленеді. Адамды оқыту және тәрбиелеу - қай кезде де, маңызды міндеттің бірі. Оқу іс-әрекетінің түрлері және оларды оқыту процесінде қолдануға байланысты әдістемелік ұсыныстар беріледі. Ақпаратты жинақтау, өңдеу және тарату мәселесі адам дамуының барлық кезеңдерінде және барлық іс-әрекет салаларында, соның ішінде оқыту үрдісінде де маңызды болып табылады. Сонымен, оқытудың инновациялық технологияларын қолданудың артықшылықтарының бірі-олар оңай бейімделіп, әртүрлі білім беру жағдайларына ауысады.

Түйін сөздер: инновациялық технология, әдеби мұра, цифрлық білім беру студенттер, оқу іс-әрекет, білім беру.

Ж.Б. Кдыралиева^{1,2*}, Г.С. Балтабаева^{1,2}, М.А. Батырбаева³, Н.Р. Суранчиева³

¹Казахский Национальный женский педагогический университет;

²Институт казахского языка и мировых языков;

³Академия гражданской авиации.

E-mail: jandai88@mail.ru

ОСНОВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ ДРЕВНЕМУ ЛИТЕРАТУРНОМУ НАСЛЕДИЮ В ВУЗАХ

Аннотация. В данной статье использование инновационных технологий в образовательном процессе рассматривается как продуктивный инструмент обучения древнему литературному наследию. Определяется влиянием на познание древнего литературного наследия, формирование у человека познавательных умений. Обучение и воспитание человека – важнейшие задачи, стоящие перед обществом, независимо от периода времени. Даются виды учебной деятельности и методические рекомендации, связанные с их применением в процессе обучения. Проблема накопления, обработки и распространения информации является важной на всех этапах развития человека и во всех сферах деятельности, в том числе в процессе обучения. Таким образом, одним из преимуществ использования инновационных технологий обучения является то, что они легко адаптируются и переходят к различным образовательным условиям.

Ключевые слова: инновационные технологии, литературное наследие, студенты, учебная деятельность, образование.

Zh.B. Kadyralieva^{1,2*}, G.S. Baltabayeva^{1,2}, M.A. Batyrbayeva³, N.R. Suranchieva³

¹Kazakh National Women's teacher training University;

²The Institute of Kazakh language and world languages;

³Academy of Civil Aviation.

E-mail: jandai88@mail.ru

FUNDAMENTALS OF THE USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN TEACHING ANCIENT LITERARY HERITAGE IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Abstract. This article considers the use of innovative technologies in the educational process as a productive means of teaching ancient literary heritage. It is determined by the influence on the recognition of ancient literary heritage, the formation of a person's cognitive skills. Training and educating a person is one of the most important tasks at any time. The types of educational activities and methodological recommendations related to their application in the learning process are given. The problem of accumulation, processing and distribution of information is important at all stages of human development and in all areas of activity, including the learning process. So, one of the advantages of using innovative teaching technologies is that they are easily adapted and transferred to different educational conditions.

Key words: innovative technology, Literary Heritage, students, educational activities, education.

Кіріспе. Біз өмір сүріп жатқан ақпараттық қоғамда уақытты сақтау және оның бір бөлігі болу өткеннің іздерін сақтауды талап етеді. Өткен мен болашақ арасындағы байланыстырушы буын болып табылатын ежелгі мәдени мұра бізге бұрынғы өмір салтымезбен байланыс орнатуға мүмкіндік береді және болашақ ұрпаққа ізімізді қалдырады. Ежелгі мәдени мұра-бұл өткен тәжірибені, объектілерді, оқиғаларды, орындарды және адамдарды қазіргі тәжірибеге айналдыру болып табылады. Соңғы жылдары ежелгі мәдени мұраны қорғау және оны болашақ ұрпаққа беру саласындағы зерттеулер үлкен қызығушылық тудыруда. Ежелгі мәдени мұра нысандары, тарихи қалалар, тұрғын үйлер және мәдени-рухани құндылықтар қоғамдардың ерекше сипатын көрсетеді. Ежелгі мәдени мұраны заманауи білім мен технологияны қолдана отырып, жаңа ұрпаққа беру мүмкін болмайтын және әр ұрпақ жаңа өмірді қалыптастыратын әлеуметтік тәртіпті елестету мүмкін емес. Инновациялық технологиялар ежелгі мәдени мұра туындыларына оңай қол жеткізуді және әмбебап перспективаны қамтамасыз етеді. Бұл бағытта инновациялық технологиялар арқылы ежелгі мәдени мұраны зерттеу қажеттілігі технология ғасырына бейімделу тұрғысынан маңызды болып саналады.

Қазіргі білім берудің басым міндеттері шығармашылық ойлауға, өз бетінше шешім қабылдауға, тез өзгеретін ақпарат әлемінде еркін жүруге қабілетті тұлғаны қалыптастыру; адамға ашық қоғамның жаңа жағдайында өмір сүруге мүмкіндік беретін адамгершілік, рухани, кәсіби қасиеттерді тәрбиелеу болады. Сонымен қатар, ғылымның интеграциясы, пәнаралық зерттеулердің таралуы аясында білім беру процесінің тиімділігін арттыру, онда білімнің әртүрлі салаларының жетістіктерін пайдалану үшін қолайлы жағдайлар жасалады. Сонымен, соңғы жылдары интерактивті оқыту әдістері, ақпараттық және ойын технологиялары филологияда кеңінен қолданылды. Бұл бізге Лингвистика және әдебиеттану сабақтарында материалды зерттеу көкжиегін едәуір кеңейтуге, студенттердің қарастырылып отырған пән немесе құбылыс туралы түсініктерін

тереңдетуге мүмкіндік береді.

Қазақстан Республикасының Білім туралы заңында «Білім беру жүйесінің басты міндеті ұлттық және азаматтық құндылықтар мен практика жетістіктері негізінде жеке адамды қалыптастыруға және кәсіби шыңдауға бағытталған білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау, оқытудың жаңа технологияларын енгізу, білім беруді ақпараттандыру, халықаралық ғаламдық коммуникациялық желіге шығу делінген» (Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы).

Материалдар мен негізгі әдістер. Бір технологияның өзі мұғалімдердің шеберлігіне байланысты әрқилы жүзеге асырылуы мүмкін. Қазіргі кезде әдебиеттерден қазіргі заманғы білім берудің даму бағыты мен технологияларын қамтитын көптеген педагогикалық технология қолданылып жүргендігі мәлім. Сондықтан білім беру жүйесінде қолданылатын педагогикалық технологиялардың негізгі мақсаттарын білу қажет.

Белгілі психолог Выготский: «Оқыту, білім беру, дамытудың алдында жүріп отыруы керек. Дұрыс ұйымдастырылған оқыту үдерісі ғана баланың жеке басының дамуын үйлестіре алады» – дейді.

Өз кезінде Ж. Аймауытов «... Сабақ беру – үйреншікті жай шеберлік емес, ол үнемі жаңадан жаңаны табатын өнер» деп оқыту үнемі ізденіспен, «жаңадан жаңаны» жасайтын іс-әрекет екенін айтқан еді. Сондықтан қай пән барысында да тек оқулықпен шектелмей, студенттердің шығармашылықпен жұмыс жасауына көңіл бөлу қажеттігі туындайды. Ең бастысы – әдіс-тәсілдерді дұрыс таңдау.

Бағдарланған тәсілдің мақсаты оқу материалын терең және жан-жақты түсінуді қамтамасыз ету, аналитикалық, шығармашылық ойлауды дамыту болып табылады. Бұл студенттердің танымдық белсенділігін ынталандыратын мотивация жасау құралы. Бағытталған тәсіл оқу процесін ғылыммен, шындық мәселелерімен және студенттердің өмірлік тәжірибесімен біріктіруге көмектеседі. Оны қолдану студенттердің білім деңгейі мен қабілеттерін анықтауға жақсы түсінуге көмектеседі. Оның аясында студенттер өзін-өзі жүзеге асыру мүмкіндігі беріледі. Бұл тәсіл топтық жұмыс дағдыларын дамытады, студенттің іс-әрекеті төңірегінде шоғырлану арқылы оқу процесінің тиімділігін арттырады.

Нәтижелер және талқылау. Студенттердің жүйелі ойлауын қалыптастыру құралы ретінде әбеди білімге заманауи инновациялық технологияларды көбейтіп және оны қолдану ұсынылады. Оқыту мақсаттарын келесі инновациялық педагогикалық технологиялар кешенінің көмегімен шешуге болады: жобалық және ойын әдістері, студенттердің ақыл-ой белсенділігін ынталандырады; оқытушы мен студент арасындағы өзара түсіністікке, оқу міндеттерін бірлесіп шешуге және студенттерден жағымды коммуникативтік дағдыларды игеруге ықпал ететін диалогтық (интерактивті) оқыту нысандары (пікірталас) ынталандырады. Білім беру практикасына жаңа форматтарды енгізу мұғалім пікірталастарды ұйымдастыру және өткізу тәсілдерін меңгерген, қашықтықтан білім беру мен Виртуалды оқу орталарын түсінуді дамытқан жағдайда ғана мүмкін болатындығы көрсетілген. Студенттер өз тарапынан жоғары мотивация мен белсенділікті көрсетуі, қажетті деректерді өз бетінше табуы, ақпаратты, оның ішінде ежелгі көне мұраларға қатысты дереккөздерді өңдеуі және талдауы тиіс.

Студенттер ежелгі мәдени мұра құндылықтар қоғамға тиесілі және материалды хабардарлықты арттыру керек. Мәдени мұра білімінде инновациялық технологияларды қолдану туралы әдебиеттерді қарау кезінде зерттеулер негізінен мәдени мұраны қорғауға бағытталғанын көруге болады, бірақ кейбір зерттеулер технологияны ежелгі мәдени мұра біліміне біріктіруге бағытталған.

Студенттердің ежелгі мәдени мұраға қатысты сауалнаманың көмегімен, студенттердің осы практикалық сабақтарға дейінгі және кейінгі қатынастары өлшенді. Зерттеу нәтижесінде семинарларға қатысқан студенттердің мәдени ресурстарға деген оң көзқарасы жоқ адамдармен салыстырғанда жоғары екендігі байқалды. Оқу қызметі оның өнер және ежелгі мәдени мұра саласындағы білім беру жұмысына қатысуға негізделген,

инновациялық және шығармашылыққа ашық болуы керек екенін атап өтті. Сонымен қатар, инновациялық технологияларды өнер және мәдени мұра біліміне қалай біріктіру керектігін зерттеді. Онлайн оқыту мүмкіндіктерін дамыту және өнер мен ежелгі мәдени мұра саласындағы білім беруде инновациялық технологияларды пайдалануға берілетін маңыздылықты арттыру қажеттігін атап өту. Ежелгі мәдени мұра туралы хабардарлықты арттыру білім беру бағдарламаларының қолдауымен мүмкін.

Деректерді жинау, құралдары зерттеу деректері студенттермен сұхбаттасудың жартылай құрылымдалған формасы және әдебиеттерді шолудан кейін әзірленді, студенттермен сұхбаттасудың құрылымдық формасын қолдану арқылы жиналды. Жартылай құрылымдық сұхбат формаларын дайындау кезінде; әдебиеттерді шолудан кейін сұрақтардың мазмұны мен формасының жартылай құрылымдық сұхбат формаларында көріну дәрежесін бағалау жоспарланды.

Студенттерден сұрақ-жауап алынды. Ежелгі мәдени мұраның анықтамасы, - деген сұрағымызға, студенттер:

- бұл біздің өткен өміріміз;
- бұл әр елдің тарихы;
- мен білмеймін;
- бұл мәдениетті келесі ұрпаққа беру;
- бұл уақыт өте келе өзгермейтін нәрселер;
- бізді басқа адамдардан ерекшелендіретін нәрсе;
- мәдениетті зерттеу, - деп, ежелгі мәдени мұраны болашақ ұрпаққа берілетін заттар ретінде анықтады.

Ежелгі мәдени мұраны анықтауға келетін болсақ, студенттер біздің өткен өміріміз туралы, әр елдің тарихы туралы, мәдениетті ұрпаққа беру туралы өз пікірлерін білдірді.

Студенттердің әрқайсысы ежелгі мәдени мұраны, уақыт өте келе өзгертін нәрселерді, бізді басқа адамдардан ерекшелендіретін, мәдени ерекшеліктерді анықтады. Сонымен қатар, студенттер ежелгі мәдени мұраны анықтау туралы өз пікірлерін айта алмады. Дегенменде, студенттердің басым көпшілігі:

- менің ойымша, біз ежелгі мәдени мұра деп атайтын нәрсе біздің өмір сүруге дағдыланғанымызға байланысты. Басқаша айтқанда, өткенде болған оқиға-біздің мұрамыз;

- ежелгі мәдени мұра - еліміздің ерекшеліктерін келесі ұрпаққа беру. Бұл оларды келесі ұрпаққа беру үшін;

- әрқайсысының өзіндік ерекшелігі бар. Бізді басқа адамдардан ерекшелендіретін ең маңызды белгілер- ежелгі мәдени мұра;

- мәдени орындар біздің ежелгі мәдени мұрамыз болып табылады;

- мұражайлар-біздің мәдени мұрамыз, білмеймін, киіміміз-мәдени мұрамыз, туымыз-мәдени мұрамыз, қоғамымыз-мәдени мұрамыз, тағамымыз-мәдени мұрамыз, материалдық емес мәдени мұра заттарын қабылдауымыз, дәстүрлеріміз - мәдени мұрамыз;

- біздің ертегілеріміз - біздің ежелгі мәдени мұрамыз мен білмеймін, Ойындар-біздің мәдени мұрамыз, ұрпақтан - ұрпаққа берілетін құндылықтарымыз-біздің ежелгі мәдени мұрамыз, - деп жауап берді.

Сондай-ақ, ұрпақтан-ұрпаққа жалғасып келе жатқан дәстүрлерді, ертегілерді, ойындар мен құндылықтарды студенттер материалдық емес мәдени мұра объектілері ретінде анықтады. Студент материалдық емес мәдени мұра туралы білімі жоқ деп мәлімдегенімен, студент материалдық емес мәдени мұра нысандары туралы өз пікірлерін білдірмеді.

Ежелгі мәдени мұра объектілерін зерттеуге қатысатын кейбір студенттердің пікірлері төменде келтірілген:

-Мәдени мұраның материалдық объектілері; Бізде киім болуы мүмкін. Кейбір жерлерде сіз жасай аласыз. Біздің туымыз болуы мүмкін. Материалдық емес мәдени мұра

объектілері; бізде дәстүр болуы мүмкін. Бұл достарымызбен ойнайтын ойындар болуы мүмкін.

-Ежелгі мәдени мұраның материалдық нысандары; мұражайлар-біздің қоғам. Материалдық емес мәдени мұра объектілері; мен оны нақты білмеймін.

-Ежелгі мәдени мұраның материалдық нысандары; біздің елдегі кейбір жерлер, мұражайлар, біздің тағам, менің ойымша.

Материалдық емес ежелгі мәдени мұра объектілері; ұрпақтар беретін құндылықтар. Бұл біздің дәстүріміз. Ежелгі мәдени мұра білімін жеткілікті деп санамайды деген қорытындыласақ болады.

Инновациялық технологиялар арқылы мәдени мұраны оқытудың студенттер білім деңгейіне әсері туралы пікірге келсек, білім алуға ақпаратты пайдалануға оң әсер етті, инновациялық технологиялар арқылы ежелгі мәдени мұраны оқытуда білім алуға оң әсер етті. Сондақ-ақ, кейбір студенттердің инновациялық технологиялар арқылы ежелгі мәдени мұраны оқытудың студенттердің білім деңгейіне әсері туралы пікір келтірсек.

-Инновациялық технологиялар арқылы осындай білім беру студенттер оңай қол жеткізе алатын платформалардың артықшылығын береді. Сонымен қатар, студент осылайша үйренгендерін күшейтеді және негіздейді.

-Инновациялық технологиялар ақпаратқа қол жетімділіктің әртүрлілігін қамтамасыз етеді. Бұл студенттерге алған білімдерін көзқарас пен мінез-құлыққа айналдыруға мүмкіндік береді.

-Инновациялық технологиялар мәдени мұраны оқыту кезінде курстың мазмұнын әртараптандыруға мүмкіндік береді. Бұл әртүрлілік студенттің оқу процесіне оң әсер етеді. Білімнің тұрақтылығына маңызды оң нәтиже болып табылады.

Инновациялық технологиялар арқылы білім беру-бұл виртуалды ежелгі мұражайларға бару, мәдениет элементтерімен байланысты шығармашылық театр іс-шаралары, сандық баяндау, виртуалды шындық көзілдірігін пайдалану және анимациялық фильмдер. Өз зерттеулерінде Йолку мен Басар (2016) бұл тиімді әдіс екенін айтты виртуалды шындықты пайдалану және сәйкесінше виртуалды мұражайлар мәдени мұраны қорғау туралы хабардарлықты арттыру құралы болып табылады. Бэмфорд (2012).

Білім беруде инновациялық технологияларды қолданудың маңызды бағыттарының бірі компьютерлік техниканың мультимедиялық мүмкіндіктерін қолдану болып табылады. Е.А. Волкованың еңбегінде «инновациялық компьютерлік технологиялық мәліметтері – құралдар көрнекілікті күшейту мен ақпаратты меңгерудің логикалық және бейнелік тәсілдерін үйлестіру есебінен оқыту процесін белсендіруге мүмкіндік береді. Мультимедиялық технологиялардың интерактивтілігі оқытудың тұлғаға бағдарланған модельдерін іске асыруға мүмкіндік туғызады. Мультимедия ұғымы бір жағынан, әр текті ақпараттарды компьютерлік өңдеу және ұсынумен тығыз байланысты, ал екінші жағынан, білім беру процесінің нәтижелілігіне елеулі ықпал ететін инновациялық технологиялар құралдары қызметтерінің негізінде жатыр» (Weyers, 2009).

Қорытынды. Қорыта келгенде, студенттерді ежелгі әдеби мұраларды инновациялық технология көмегімен оқыту, меңгерту барысында кез келген оқыту технологияларын қолдануға болады. Бұл жерде мұғалімнің шеберлігі, үнемі ізденісі, келешек ұрпақтың қамын ойлап, соларға жаны ашитын мейірімділігі басты рөл атқарады. Оқытудың әдіс – тәсілдерін үнемі өзгертіп, озық технологияның ұтымды жақтарын қолдану – бүгінгі білім беру саласындағы мұғалімнің сабақтың мақсатына жетудегі, яғни білімділік, дамытушылық, тәрбиелік мақсаттарының жүзеге асуына құндылығы ерекше. Студенттің сабақ барысында іс-әрекетінің, оқуға қызығушылығының, шығармашылық қабілетінің шыңдалуы, танымдық қабілетінің дамуы ұстаздың сабақ өткізу барысында әр түрлі оқытудың әдіс – тәсілдерін тиімді қолдана білуінің маңызы ерекше.

Ежелгі мәдени мұра объектілерін сақтау және оларды болашақ ұрпаққа беру қоғамдардың өмір сүруі үшін өте маңызды. Осы себепті мәдени мұра бойынша білікті білім беру кезінде, студенттерге ежелгі мәдени мұра туралы білімдерін алуда белсенді рөл атқарады.

Нәтижесінде студенттер ежелгі мәдени мұраны анықтаумен байланысты белгілі бір ұғымдарды білетіндігі анықталды.

Information about the authors:

Zhanday Baiganinovna Kdyralieva – Kazakh National Women's teacher training University; The Institute of Kazakh language and world languages; On the educational program "8d01701-Kazakh language and literature", Doctoral student of the 3rd year, E-mail: jandai88@mail.ru; <https://orcid.org/0000-0001-9381-6516>;

Baltabayeva Gaukhar Sayilovna – Doctor of philology, acting associate professor, Kazakh National Women's teacher training University; ²The Institute of Kazakh language and world languages, gauhar-128@mail.ru; <https://orcid.org/0000-0002-7555-0766>;

Batyrbaeva Meruert Asylkhanovna – Senior Lecturer, Senior Lecturer, Academy of Civil Aviation, meru777@inbox.ru; <https://orcid.org/0000-0001-7106-3576>;

Suranchieva Nazgul Rysakhynovna – Academy of Civil Aviation E-mail: jandai88@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0003-1672-2668>.

ӘДЕБИЕТТЕР

Әлімов А.К. Интербелсенді әдістемені ЖОО-да қолдану: Оқу құралы. – Алматы: 2009. — 163 б.

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы.

Мұхамбетжанова С.Т., Мелдебекова М.Т. Педагогтардың ақпараттық – коммуникациялық технологияларды қолдану бойынша құзырлылықтарын қалыптастыру әдістемесі. Алматы: ЖШС «Дайыр Баспа», 2010 ж.

Назарбаев Н.Ә. Әлеуметтік-экономикалық жаңғырту – Қазақстан дамуының басты бағыты// Ана тілі №5. 2-8 ақпан 2012 ж.

Серикова С.К., Сабирова Д.А. Казахстан интерактивная модель обучения литературе // Абай атындағы ҚазҰПУ-нің Хабаршысы, «Филология ғылымдары» сериясы.- 2017. - №4(62). – Б. 283-289.

Н.Х. Хамзина Қазақ тілін оқытуда жаңа технологияларды қолдану //Білім айнасы. 2019 ж.

Weyers M. Introduction to problem-based learning. – Лондон: UCL, 2009. – 27 б.

REFERENCES

Alimov A.K. application of interactive methodology in universities: a manual.-
Almaty: 2009. - 163 P.

Law of the Republic of Kazakhstan "on education".

Mukhambetzhanova S.T., Meldebekova M. T. methodology for the formation of competencies of teachers in the use of information and communication technologies. Almaty: Dair Publishing House LLP, 2010

Nazarbayev N.A. socio-economic modernization – the main direction of development of Kazakhstan // native language №5. February 2-8, 2012.

Serikova S.K., Sabirova D.A. Kazakhstan interactive model of educational literature // Bulletin of Abai Kaznpu, series "Philological Sciences".- 2017. - №4(62). – Pp. 283-289.

Khamzina N.H. The use of new technologies in teaching the Kazakh language //Mirror of knowledge. Two thousand nineteen.

Weyers M. Introduction to problem-based learning. – London: UCL, 2009. – 27 p.

МАЗМҰНЫ

ПЕДАГОГИКА

Э.А. Абдыкеримова, А.Б. Туркменбаев, Б.У. Қуанбаева, Р.Е. Жақиянова РОБОТОТЕХНИКА ПӘНІН ОҚЫТУ ҮДЕРІСІНДЕ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЗЕРТТЕУ ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....	5
Н.С. Әлқожаева, Қ.Б. Жұмабекова, Г.Қ. Шашаева, Р. Жәлиқызы БОЛАШАҚ ПЕДАГОГТАРДЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ІС-ӘРЕКЕТКЕ ДАЙЫНДАУ.....	19
М. Бектурова, А. Жайтапова, С. Тулепова, Г. Дянкова БОЛАШАҚ ШЕТ ТІЛІ МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ЖАЗУ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУҒА ӘЛЕУМЕТТІК-АФФЕКТИВТІ ФАКТОРЛАРДЫҢ ӘСЕРІ.....	33
Ж.М. Есіркепов, Б.С. Омаров, Б.І. Құрманбаев, Н.Б. Омаров ЖАРЫС КЕЗІНДЕ ЖОҒАРЫ ДӘРЕЖЕЛІ ВОЛЕЙБОЛШЫЛАРДЫҢ ТЕХНИКАЛЫҚ-ТАКТИКАЛЫҚ ӘРЕКЕТТЕРІНІҢ ЕСЕБІН ЖҮРГІЗУДІҢ ТИІМДІЛІГІ.....	48
А.Б. Жолмаханова, Б.Д. Карбозова, Е. Рыбина ЭМИГРАНТ ЕСТЕЛІКТЕРІН ОҚЫТУДЫҢ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК АСПЕКТІЛЕРІ.....	58
А.А. Куралбаева, Б.М. Баймуханбетов, Г.Е. Абылова «САУАТ АШУ» ОҚУЛЫҒЫНДАҒЫ ТАРАУЛАР МЕН ТАҚЫРЫПТАРҒА МАЗМҰНДЫҚ ТАЛДАУ.....	68
Ж.Б. Кдыралиева, Г.С. Балтабаева, М.А. Батырбаева, Н.Р. Суранчиева ЖОҒАРҒЫ ОҚУ ОРНЫНДАРЫНДА ЕЖЕЛГІ ӘДЕБИ МҰРАЛАРДЫ ОҚЫТУДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ НЕГІЗДЕРІ.....	81
А.Ж. Мәуітбекова, К.Н. Булатбаева ОМОНІМДІК ПАРАДИГМА АҒЫЛШЫН ТІЛІН ОҚЫТУДЫҢ БІРЛІГІ РЕТІНДЕ.....	87
Ф.Д. Наметкулова, Г.Т. Шойынбаева, А.Қ. Сугирбекова БОЛАШАҚ МҰҒАЛІМДЕРДІ ФИЗИКАЛЫҚ ЭКСПЕРИМЕНТ АРҚЫЛЫ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУҒА ДАЯРЛАУ.....	100

Ғ.А. Орынханова, Ж.К. Қиынова, А.Т. Оңалбаева АУЫЛ МЕКТЕПТЕРІ МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ ЦИФРЛЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	113
А.Р. Рымханова, С.К. Абильдина, Р.К. Дюсембинова СТУДЕНТ ЖАСТАР ЕРІКТІЛІГІНІҢ ЖЕКЕ-ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ДЕТЕРМИНАНТТАРЫ.....	125
Г.А. Сейдуллаева, Г.Ж. Жалелова, Г.С. Сапар ЦИФРЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР АРҚЫЛЫ ЦИФРЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ РЕСУРСТАРЫН ЖОБАЛАУ.....	138
А.С. Тастанова, Н.Т. Шындалиев, Ж.Е. Зулпыхар МАШИНАЛЫҚ ОҚЫТУДА РҮТНОН БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ МҮМКІНДІКТЕРІ.....	150
С. Тлеубай, Ж. Жауыншиева, С. Есимкулова, Ж. Оралканова УНИВЕРСИТЕТТЕ БОЛАШАҚ МАМАНДЫ ДАЙЫНДАУДА ЭМОЦИОНАЛДЫҚ КОМПОНЕНТТІ ДАМЫТУДЫҢ РӨЛІ.....	161
А.А. Туктасинова, К.Ш. Бакирова ПӘН МЕН ТІЛДІ КІРІКТІРІП ОҚЫТУДА ОҚУ МАТЕРИАЛДАРЫН ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ.....	173
З.Н. Утегулова, Ф.Ш. Оразбаева, Э.Н. Оразалиева АЙТЫЛЫМ МЕН ЖАЗЫЛЫМ ПРОЦЕСТЕРІНІҢ КОММУНИКАТИВТІК АСПЕКТІЛЕРІ.....	183
Г.Т. Шүкенай, А.М. Абызова, Г.А. Тлегенова ПЕДАГОГ ТІЛІНІҢ ЛИНГВОЭКОЛОГИЯСЫ.....	194

ЭКОНОМИКА

Л.О. Абылкасимова, М.Б. Молдажанов, А.Ж. Зейнуллина, К.Е. Хасенова, А.Б. Рахешева ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЭКОТУРИЗМНІҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ МӘСЕЛЕЛЕРІ МЕН ДАМУ ЖОЛДАРЫ.....	207
Г. Азретбергенова, З. Есымханова, Ы. Узын ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУ МЕН ЭКСПОРТ БАЙЛАНЫСЫН ДАМУШЫ ЕЛДЕР НЕГІЗІНДЕ ПАНЕЛЬДІК ТАЛДАУ.....	220

О.А. Дагмирзаев ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫ НАҚТЫ СЕКТОРЫНЫҢ АЙМАҚТЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІНІҢ ВАРИАТИВТІЛІГІН ФАКТОРЛЫҚ ТАЛДАУ.....	232
Б.А. Жакупова, А.Т. Сексенова, А.С. Рахманова, К.Б. Тлеуқабылова КОМПАНИЯДА ДАҒДАРЫСТЫҢ АЛДЫН АЛУ - КАПИТАЛДЫ ОҢТАЙЛЫ БАҒАЛАУДЫҢ НӘТИЖЕСІ.....	243
Р.А. Жанбаев, Г.Р. Темирбаева, Д.А. Айбосынова, А.Е. Еркін, Д.Г. Максимов КВАЗИМЕМЛЕКЕТТІК СЕКТОР: ТҰРАҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫ (ТДМ) ЖӘНЕ ОЛАРДЫ КОРПОРАТИВТІК СТРАТЕГИЯЛАРҒА ИНТЕГРАЦИЯЛАУ ҚҰРАЛДАРЫ.....	253
З.О. Иманбаева, Д.А. Амержанова, Н.Б. Давлетбаева, Х.Х. Кусаинов, Э.Ш. Дуйжанова ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ АУЫЛШАРУАШЫЛЫҒЫН ДАМУДЫҢ ЖОЛДАРЫ.....	270
Л. Кан, Т. Мухамедьярова-Левина, А. Анесова ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ПАЙЛЫҚ ҚОРЛАРДЫҢ ЖАҒДАЙЫ МЕН ДАМУ БОЛАШАҒЫН ТАЛДАУ.....	286
Г.К. Кенжетаетаева, Г.Т. Кунуркульжаева, Л.А. Шафеева, В. Есмагзам, И.Т. Имангалиева ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ЖҰМЫССЫЗДЫҚ ДЕҢГЕЙІН ТАЛДАУ.....	298
Ғ.Е. Керімбек, М.Ғ. Қайырғалиева, Г.Е. Нурбаева, Н.А. Умбеталиев, К.Б. Сатымбекова КОМПАНИЯДА АҚША ҚАРАЖАТТАРЫН БАСҚАРУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ СТРАТЕГИЯСЫН ЖЕТІЛДІРУ.....	311
А.А. Муталиева, С. Дырка, В.Н. Сейтова, А.Б. Махатова, М.Қ. Ускенов ҚАЗАҚСТАНДА СҮТ ӨНДІРІСІНІҢ ДАМУЫН ТАЛДАУ ЖӘНЕ БОЛЖАУ.....	322
А.А. Нургалиева, С. Дырка АУЫЛШАРУАШЫЛЫҒЫ ӨНДІРІСІН ДАМУЫНДАҒЫ ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫҢ НЕГІЗГІ РӨЛІ.....	332

А.Ж. Панзабекова, И.Д. Тургель, Ж.Г. Имангали АЗАМАТТЫҚ ҚОҒАМ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ МЕМЛЕКЕТТІК САЯСАТТЫҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК РЕСУРСЫ РЕТІНДЕ.....	344
А.С. Садвақасова, Б.С. Корабаев, Г.Д. Аманова, С.С. Донцов, Б. Куантқан, А.В. Заякина ҚР МАШИНА ҚҰРЫЛЫС КОМПАНИЯЛАРЫНДА ИНТЕГРАЦИЯЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІҢ МӘНІН АРТТЫРУ НЕГІЗІ РЕТІНДЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ШЫҒЫНДАРДЫ ЕСЕП ЖӘНЕ ТАЛДАУ.....	361
М. Саймова, Ж.Қ. Басшиева, С.И. Игильманова, А.Ж. Бұхарбаева, А.Б. Тасмаганбетов НАРЫҚ ЖАҒДАЙЫНДА МАРКЕТИНГТІК ИННОВАЦИЯЛАРДЫ ӨЗІРЛЕУ ЖӘНЕ ЕНГІЗУ.....	372
Р.Б. Саргова, А.С. Кадырова, А.А. Ниязбаева, Г.К. Демеуова, Ж.Қ. Басшиева АГРАРЛЫҚ СЕКТОРДЫ ЖАҢҒЫРТУ: ҚАРЖЫЛЫҚ ҚОЛДАУ ШАРАЛАРЫ.....	388

СОДЕРЖАНИЕ

ПЕДАГОГИКА

Э.А. Абдыкеримова, А.Б. Туркменбаев, Б.У. Куанбаева, Р.Е. Жақиянова ФОРМИРОВАНИЕ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ НАВЫКОВ УЧАЩИХСЯ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ РОБОТОТЕХНИКЕ.....	5
Н.С. Алгожаева, К.Б. Жумабекова, Г.К. Шашаева, Р. Жәлиқызы ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ К ИННОВАЦИОННОЙ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	19
Бектурова М., Жайтапова А., Тулепова С., Дянкова Г. ВЛИЯНИЕ СОЦИАЛЬНЫХ И ЭМОЦИОНАЛЬНЫХ ФАКТОРОВ НА ФОРМИРОВАНИЕ КОМПЕТЕНЦИИ АКАДЕМИЧЕСКОГО ПИСЬМА БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА.....	33
Ж.М. Есиркепов, Б.С. Омаров, Б.И. Курманбаев, Н.Б. Омаров ЭФФЕКТИВНОСТЬ ВЕДЕНИЯ УЧЕТА ТЕХНИКО-ТАКТИЧЕСКИХ ДЕЙСТВИЙ ВОЛЕЙБОЛИСТОВ ВЫСОКОГО КЛАССА ВО ВРЕМЯ СОРЕВНОВАНИЙ.....	48
А.Б. Жолмаханова, Б.Д. Карбозова, Е. Рыбина НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ОБУЧЕНИЯ ЭМИГРАНТСКИХ ВОСПОМИНАНИЙ.....	58
А.А. Куралбаева, Б.М. Баймуханбетов, Г.Е. Абылова АНАЛИЗ СОДЕРЖАНИЯ ГЛАВ И ТЕМ УЧЕБНИКА «САУАТ АШУ».....	68
Ж.Б. Кдыралиева, Г.С. Балтабаева, М.А. Батырбаева, Н.Р. Суранчиева ОСНОВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ ДРЕВНЕМУ ЛИТЕРАТУРНОМУ НАСЛЕДИЮ В ВУЗАХ.....	81
А.Ж. Мәуітбекова, К.Н. Булатбаева ОМОНИМИЧЕСКАЯ ПАРАДИГМА КАК ЕДИНИЦА ОБУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ.....	87
Ф.Д. Наметкулова, Г.Т. Шойынбаева, А.Қ. Сугирбекова ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ К ФОРМИРОВАНИЮ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ УЧАЩИХСЯ ПОСРЕДСТВОМ ФИЗИЧЕСКОГО ЭКСПЕРИМЕНТА.....	100

Г.А. Орынханова, Ж.К. Киынова, А.Т. Оналбаева ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЦИФРОВОЙ ГРАМОТНОСТИ УЧИТЕЛЕЙ СЕЛЬСКИХ ШКОЛ.....	113
А.Р. Рымханова, С.К. Абильдина, Р.К. Дюсембинова ИНДИВИДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ДЕТЕРМИНАНТЫ ВОЛОНТЕРСТВА У СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ.....	125
Г.А. Сейдуллаева, Г.Ж. Жалелова, Г.С. Сапар ПРОЕКТИРОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ СРЕДСТВАМИ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	138
А.С. Тастанова, Н.Т. Шындалиев, Ж.Е. Зулпыхар ВОЗМОЖНОСТИ ПРОГРАММЫ RYTHON В МАШИННОМ ОБУЧЕНИИ.....	150
С. Тлеубай, Ж. Жауыншиева, С. Есимкулова, Ж. Оралканова РОЛЬ РАЗВИТИЯ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО КОМПОНЕНТА В ПОДГОТОВКЕ БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА В ВУЗЕ.....	161
А.А. Туктасинова, К.Ш. Бакирова ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ УЧЕБНЫХ МАТЕРИАЛОВ В ПРЕДМЕТНО-ЯЗЫКОВОМ ИНТЕГРИРОВАННОМ ОБУЧЕНИИ.....	173
З.Н. Утегулова, Ф.Ш. Оразбаева, Э.Н. Оразалиева КОММУНИКАТИВНЫЕ АСПЕКТЫ ПРОЦЕССОВ ГОВОРЕНИЯ И ПИСЬМА.....	183
Г.Т. Шүкенай, А.М. Абызова, Г.А. Тлегенова ЛИНГВОЭКОЛОГИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ РЕЧИ.....	194

ЭКОНОМИКА

Л.О. Абылкасимова, М.Б. Молдажанов, А.Ж. Зейнуллина, К.Е. Хасенова, А.Б. Рахешева СОВРЕМЕННОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ЭКОТУРИЗМА В КАЗАХСТАНЕ: ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ РАЗВИТИЯ.....	207
Г. Азретбергенова, З. Есымханова, Ы. Узын ПАНЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА И ЭКСПОРТА В РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАНАХ.....	220

О.А. Дагмирзаев

**ФАКТОРНЫЙ АНАЛИЗ ВАРИАТИВНОСТИ РЕГИОНАЛЬНЫХ
ПОКАЗАТЕЛЕЙ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ
КАЗАХСТАНА.....232**

Б.А. Жакупова, А.Т. Сексенова, А.С. Рахманова, К.Б. Тлеукабылова
**ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ КРИЗИСА В КОМПАНИИ – РЕЗУЛЬТАТ
ОПТИМАЛЬНОЙ ОЦЕНКИ КАПИТАЛА.....243**

**Р.А. Жанбаев, Г.Р. Темирбаева, Д.А. Айбосынова, А.Е. Еркін,
Д.Г. Максимов**
**КВАЗИГОСУДАРСТВЕННЫЙ СЕКТОР: ЦЕЛИ УСТОЙЧИВОГО
РАЗВИТИЯ (ЦУР) И ИНСТРУМЕНТЫ ИХ ИНТЕГРАЦИИ
В КОРПОРАТИВНЫЕ СТРАТЕГИИ.....253**

**З.О. Иманбаева, Д.А. Амержанова, Н.Б. Давлетбаева,
Х.Х. Кусайнов, Э.Ш. Дуйжанова**
**ПУТИ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА В РЕСПУБЛИКЕ
КАЗАХСТАН.....270**

Л. Кан, Т. Мухамедьярова-Левина, А. Анесова
АНАЛИЗ СОСТОЯНИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПИФОВ В РК.....286

**Г.К. Кенжетаетаева, Г.Т. Кунуркульжаева, Л.А. Шафеева, В. Есмагзам,
И.Т. Имангалиева**
**АНАЛИЗ УРОВНЯ БЕЗРАБОТИЦЫ В РЕСПУБЛИКЕ
КАЗАХСТАН.....298**

**Г.Е. Керимбек, М.Г. Кайыргалиева, Г.Е. Нурбаева,
Н.А. Умбеталиев, К.Б. Сатымбекова**
**СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СТРАТЕГИИ УПРАВЛЕНИЯ И
ОЦЕНКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ В КОМПАНИИ.....311**

**А.А. Муталиева, С. Дырка, В.Н. Сейтова, А.Б. Махатова,
М.Қ. Ускенов**
**АНАЛИЗ И ПРОГНОЗ РАЗВИТИЯ ПРОИЗВОДСТВА МОЛОКА
В КАЗАХСТАНЕ.....322**

А.А. Нургалиева, Стефан Дырка
**ОСНОВНАЯ РОЛЬ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИИ
СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА.....332**

А.Ж. Панзабекова, И.Д. Тургель, Ж.Г. Имангали ГРАЖДАНСКОЕ ОБЩЕСТВО КАК СОЦИАЛЬНЫЙ РЕСУРС ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ АНТИКОРРУПЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ.....	344
А.С. Садвакасова, Б.С. Корабаев, Г.Д. Аманова, С.С. Донцов, Б. Куанткан, А.В. Заякина УЧЕТ И АНАЛИЗ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ЗАТРАТ КАК ОСНОВА ПОВЫШЕНИЯ СУЩЕСТВЕННОСТИ ИНТЕГРИРОВАННОЙ ОТЧЕТНОСТИ В МАШИНОСТРОИТЕЛЬНЫХ КОМПАНИЯХ РК.....	361
М. Саймова, Ж.К. Басшиева, С.И. Игильманова, А.Ж. Бухарбаева, А.Б. Тасмаганбетов РАЗРАБОТКА И ВНЕДРЕНИЕ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ В РЫНОЧНЫХ УСЛОВИЯХ.....	372
Р.Б. Сартова, А.С. Кадырова, А.А. Ниязбаева, Г.К. Демеуова, Ж.К. Басшиева МОДЕРНИЗАЦИЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА: МЕРЫ ФИНАНСОВОЙ ПОДДЕРЖКИ.....	388

CONTENTS

PEDAGOGY

E. Abdykerimova, A. Turkmenbaev, B. Kuanbayeva, R.E. Zhakiyanova
FORMATION OF STUDENTS RESEARCH SKILLS IN THE PROCESS
OF TEACHING ROBOTIC.....5

N.S. Algozhaeva, K.B. Zhumabekova, G.K. Shashaeva, R. Zhalikyzy
PREPARATION OF FUTURE TEACHERS FOR INNOVATIVE
PEDAGOGICAL ACTIVITY..... 19

M. Bekturova, A. Zhaitapova, S. Tulepova, G. Diankova
THE IMPACT OF SOCIAL AND AFFECTIVE FACTORS ON THE
FORMATION OF ACADEMIC WRITING COMPETENCE AMONG
FUTURE EFL TEACHERS.....33

Zh.M. Yessirkepov, B.S. Omarov, B.I.Kurmanbayev, N.B. Omarov
EFFECTIVENESS OF KEEPING RECORDS OF TECHNICAL AND
TACTICAL ACTIONS OF HIGH-CLASS VOLLEYBALL PLAYERS
DURING COMPETITIONS.....48

A. Zholmakhanova, B. Karbozova, E. Rybina
SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF TEACHING
EMIGRANT MEMORIES.....58

A.A. Kuralbayeva, B.M. Baimukhanbetov, Abylova G.E.
ANALYSIS OF CONTENTS OF CHAPTER AND TOPICS IN
«SAUAT ASHU» TEXTBOOK.....68

Zh.B. Kadyralieva, G.S. Baltabayeva, M.A. Batyrbayeva, N.R. Suranchieva
FUNDAMENTALS OF THE USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN
TEACHING ANCIENT LITERARY HERITAGE
IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS.....81

A. Mauitbekova, K. Bulatbayeva
HOMONYMIC PARADIGM AS A UNIT OF TEACHING ENGLISH.....87

F. Nametkulova, G. Shoiynbaeva, A. Sugirbekova
PREPARATION OF FUTURE TEACHERS FOR THE FORMATION
OF FUNCTIONAL LITERACY OF STUDENTS THROUGH A PHYSICAL
EXPERIMENT.....100

G. Orynkhanova, Zh. Kiynova, A. Onalbayeva PROBLEMS OF FORMATION OF DIGITAL LITERACY OF RURAL SCHOOL TEACHERS.....	113
A.Р. Рымханова, С.К. Абильдина, Р.К. Дюсембинова INDIVIDUAL PSYCHOLOGICAL DETERMINANTS OF VOLUNTEERING AMONG STUDENTS.....	125
G. Seidullayeva, G. Zhalelova, G. Sapar DESIGNING DIGITAL EDUCATIONAL RESOURCES BY MEANS OF DIGITAL TECHNOLOGIES.....	138
A.S. Tastanova, N.T. SHyndaliev, Zh.E. Zulpykhar PYTHON PROGRAM FEATURES IN MACHINE LEARNING.....	150
S. Tleubay, Zh. Zhauynshiyeva, S. Yessimkulova, Zh. Oralkanova THE ROLE OF THE DEVELOPMENT OF THE EMOTIONAL COMPONENT IN THE PREPARATION OF THE FUTURE SPECIALIST IN THE UNIVERSITY.....	161
A. Tuktassinova, K. Bakirova ON THE USE OF LEARNING MATERIALS IN CONTENT AND LANGUAGE INTEGRATED LEARNING.....	173
Z. Utegulova, F. Orazbaeva, E. Orazaliyeva COMMUNICATIVE ASPECTS OF SPEAKING AND WRITING PROCESSES.....	183
G. Shukenai, A. Abyzova, G. Tlegenova LINGUOECOLOGY OF TEACHER'S SPEECH.....	194

ECONOMICS

L. Abylkassimova, M. Moldazhanov, A. Zeinullina, K. Khassenova, A. Rakhisheva CURRENT STATE OF ECOTOURISM IN KAZAKHSTAN: PROBLEM AND OPPORTUNITIES FOR DEVELOPMENT.....	207
G. Azretbergenova, Z. Yessymkhanova, Y. Uzun A PANEL ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP OF ECONOMIC GROWTH AND EXPORTS BY DEVELOPING COUNTRIES.....	220
O.A. Dagmirzaev	

FACTOR ANALYSIS OF THE VARIABILITY OF REGIONAL INDICATORS
THE REAL SECTOR OF THE ECONOMY
OF KAZAKHSTAN.....232

B. Zhakupova, A. Seksenova, A. Rakhmanova, K. Tleukabylova
PREVENTION OF A CRISIS IN THE COMPANY AS A RESULT
OF AN OPTIMAL CAPITAL ASSESSMENT.....243

**R.A. Zhanbayev, G.R. Temirbaeva, D.A. Aibossynova, A.Y. Yerkin,
D.G. Maksimov**
QUASI-PUBLIC SECTOR: SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDG)
AND TOOLS FOR THEIR INTEGRATION INTO
CORPORATE STRATEGIES.....253

**Z. Imanbayeva, N. Davletbayeva, D. Amerzhanova, K. Kussainov,
E. Duizhanova**
DEVELOPMENT METHODS OF AGRICULTURE IN THE
REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....270

L. Kan, T. Mukhamedyarova-Levina, A. Anessova
ANALYSIS OF THE STATE AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF
MUTUAL FUNDS IN THE REPUBLIC
OF KAZAKHSTAN.....286

**G. Kenzhetayeva, G. Kunurkulzhayeva, L. Shafeyeva, V. Yesmagzam,
I. Imangaliyeva**
ANALYSIS OF THE UNEMPLOYMENT RATE IN THE REPUBLIC
OF KAZAKHSTAN.....298

**G. Kerimbek, M. Kaiyrgaliev, G. Nurbayeva, N. Umbetaliev,
K. Satymbekova**
IMPROVING CASH MANAGEMENT AND ASSESSMENT
STRATEGY IN THE COMPANY.....311

A. Mutaliyeva, S. Dyrka, V. Seitova, A. Makhatova, M. Uskenov
ANALYSIS AND FORECAST OF MILK PRODUCTION
DEVELOPMENT IN KAZAKHSTAN.....322

A. Nurgaliyeva, S. Dyrka
THE MAIN ROLE OF INVESTMENT IN THE DEVELOPMENT
OF AGRICULTURAL PRODUCTION.....332

A.Zh. Panzabekova, I.D. Turgel, Zh.G. Imangali CIVIL SOCIETY AS A SOCIAL RESOURCE FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF STATE ANTI-CORRUPTION POLICY.....	344
A. Sadvakassova, B. Korabayev, G. Amanova, S. Dontsov, B. Kuantkan, A. Zayakina ACCOUNTING AND ANALYSIS OF ENVIRONMENTAL COSTS AS A BASIS FOR INCREASING THE SIGNIFICANCE OF INTEGRATED REPORTING IN MACHINE-BUILDING COMPANIES OF THE RK.....	361
M. Saiymova, Z. Basshieva, S. Igilmanova, A. Bukharbayeva, A. Tasmaganbetov DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION OF MARKETING INNOVATIONS IN MARKET CONDITIONS.....	372
R. Sartova, A. Kadyrova, A. Niyazbayeva, G. Demeuova, Z. Basshieva MODERNIZATION OF THE AGRICULTURAL SECTOR: FINANCIAL SUPPORT MEASURES.....	388

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

www: nauka-nanrk.kz

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Директор отдела издания научных журналов НАН РК *А. Ботанқызы*

Заместитель директор отдела издания научных журналов НАН РК *Р. Жәліқызы*

Редакторы: *М.С. Ахметова, Д.С. Аленов*

Верстка на компьютере *Г.Д. Жадырановой*

Подписано в печать 30.08.2022.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

27,5 п.л. Тираж 300. Заказ 5.